

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Освітня програма	59785 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	59785
Назва ОП	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Голомб Вікторія Володимирівна, Диха Валерій Валерійович, Охріменко Ігор Віталійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	02.10.2024 р. – 04.10.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/akreditacia/%D0%92%D0%A1%D0%9E_076_%D0%9C.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/akreditacia/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0_076%D0%9C.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Освітньо-професійна програма “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” за спеціальністю 076 “Підприємництво та торгівля” за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті (ХНАДУ) у обсязі 90 кредитів ЄКТС розроблена у відповідності зі Стандартом вищої освіти України та законодавством України в сфері вищої освіти проєктною групою, до якої входять науково-педагогічні працівники ХНАДУ різних структурних підрозділів. Цілі даної ОП та її фокус відповідають стратегії та пріоритетам розвитку ЗВО. Основна редакція ОП була розроблена 2019 р. і з того часу досить активно розвивається. Остання редакція ОП – 2024 р. - враховує потреби основних стейкхолдерів, має виражений галузевий аспект і орієнтована на регіональний ринок праці. При реалізації ОП роботодавці активно долучаються до практичної підготовки здобувачів. Послідовність вивчення ОК дає можливості формування логічної впорядкованості базових та спеціальних знань. Форми та методи навчання і викладання направлені на реалізацію цілей та ПРН ОП. Студенти поінформовані про процедури та політики щодо контрольних заходів та критеріїв оцінювання, а форми їх проведення є чіткими, зрозумілими та дозволяють встановити досягнення здобувачем ВО результатів навчання для окремого ОК та ОП в цілому. Питання доброчесності, контролю знань та їх апеляцій є достатньо унормованим. Форми атестації здобувачів ВО відповідають вимогам стандарту ВО. До провадження освітнього процесу та удосконалення ОП залучені НПП, академічна та/або професійна кваліфікація яких підтверджується: базовою вищою освітою, науковими ступенями та вченими званнями, науковими та науково-методичними публікаціями, в т.ч. тих, які входять до науково-метричних баз Scopus та/або WoS. Матеріально-технічна база ХНАДУ задовольняє потреби як здобувачів ВО, так і адміністративно-викладацького складу. В цілому, за результатами акредитаційної експертизи було встановлено, що дана ОП та процес її реалізації загалом відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм. ХНАДУ та представники ОП мають чітке бачення та перспективи її розвитку, які полягають у розширенні використання можливостей міжнародного освітнього середовища, активних форм та методів навчання; запровадженні навчання за дуальною формою освіти; активізації процесів інтернаціоналізації за ОП. Експертною групою було надано рекомендації, спрямовані на усунення слабких сторін, які не є визначальними для загальної оцінки даної ОП.

Недоліки

При розробці ОП до проєктної групи не були залучені інші стейкхолдери, окрім науково-педагогічних працівників. Випускники показали недостатнє залучення їх, як сформованих фахівців, до освітнього процесу. Проведення переддипломної практики на основі використання бізнес-симуляції не дозволяє повноцінно підготувати матеріал для написання кваліфікаційної роботи, як це вказано у силабусі переддипломної практики. Слабка поінформованість здобувачів вищої освіти про можливості академічної мобільності. Низький рівень участі студентів у міжнародних програмах академічної мобільності та проєктах. Ускладнена процедура зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. У силабусах ОК чітко визначені конкретні курси та платформи для нарахування додаткових балів, що обмежує здобувачів у виборі інших освітніх можливостей. Здобувачі вищої освіти не повністю розуміють шкалу оцінювання знань. Недостатня публікаційна активність викладачів задіяних до викладання на ОП у виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science (у деяких викладачів такі публікації відсутні за останні 5 років); Під час роботи у фокус-групах залучення роботодавців і практиків, провідних фахівців у галузі саме до аудиторних занять отримало фрагментарне підтвердження. Більшість заходів та активностей, що сприяють соціальному розвитку студентів, датовані 2019-2021 рр., і на зустрічі ОСС не надали інформацію щодо проведення таких заходів у теперішньому часі. Слабке залучення стейкхолдерів до формування анкет.

Рекомендації

Залучення різних стейкхолдерів до роботи над новою редакцією ОП. Посилення роботи ЗВО в напрямі залучення випускників до освітнього процесу. Використовувати бізнес-симулятори варто як доповнення до переддипломної практики, а не альтернатива їй. Більш системно забезпечувати надання інформації здобувачам вищої освіти про програми академічної мобільності та можливості визнання результатів, здобутих у т.ч у зарубіжних ЗВО. Запровадити інформаційні кампанії щодо міжнародних можливостей університету, стимулювати студентів до участі у стажуваннях, програмах академічної мобільності через систематичне проведення зустрічей зі здобувачами, вебінари та консультації, тощо. Переглянути процедуру зарахування результатів навчання, отриманих здобувачем у неформальній освіті, щодо проведення її безпосередньо викладачем (без засідання комісій). Переглянути підхід до нарахування додаткових балів у силабусах, зокрема надати можливість здобувачам самостійно обирати курси та платформи неформальної освіти. Удосконалити систему інформування здобувачів вищої освіти щодо розуміння шкали оцінювання знань. Підвищити публікаційну активність викладачів у виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science. Доцільно розширити коло підприємців, експертів та практиків, які б залучалися на одноразовій (фрагментарній) основі для зустрічей зі здобувачами з метою обміну успішним досвідом. Це дозволить розширити мережу контактів здобувачів, що, на думку ЕГ, значно підвищить ефективність їх професійної підготовки. Розробити програму онлайн-активностей, таких як вебінари, онлайн-лекції, тематичні клуби, відеоконференції або творчі майстер-класи. Створити та активно розвивати онлайн-спільноти (групи в

соціальних мережах, чати в месенджерах), де студенти можуть ділитися досвідом, ідеями, запитаннями та організовувати спільні активності. Залучати стейкхолдерів до формування переліку питань для опитувань.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОП цілком відповідає Стандарту вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом МОН України від 05.07.2024 р. № 962. Зокрема, Стандарт був врахований наступним чином - усі результати навчання, визначені Стандартом в межах реалізації даної ОП досягаються. Це забезпечується переліком компонентів освітньої програми та послідовністю вивчення дисциплін, і підтверджується, наведеними у освітній програмі матрицями. Варто зазначити, що у зв'язку із внесенням змін до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля і біржова діяльність» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ МОН України від 05.07.2024 р. № 962), ПРН ОП 2024 р. приведено у відповідність до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт для спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» відсутній. При формулюванні компетентностей та результатів навчання ОП, що визначають кваліфікацію, яка присуджується випускнику, в закладі орієнтуються на Класифікатор професій України.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» має чітко сформульовану мету, яка стосується саме цієї ОП та її реалізації, яка полягає у підготовці висококваліфікованих і конкурентоспроможних професіоналів, здатних розв'язувати складні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні й управлінські рішення у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності за невизначених умов і вимог з урахуванням специфіки сфери транспортної інфраструктури (зокрема, автомобільного транспорту). Фокус програми визначений досить чітко – транспортна інфраструктура, що відповідає галузевій спрямованості ЗВО. Мета програми узгоджується з місією і стратегією ЗВО. Зокрема, місія ХНАДУ (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Staff/misiya.jpg) передбачає підготовку конкурентоспроможних фахівців з вищою освітою шляхом інтеграції освітньої, науково-дослідної і інноваційної діяльності, що цілком корелює зі вказаною метою ОП. Стратегія розвитку ЗВО на 2020-2027 рр. (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/strategichnii_plan_2020-2027.pdf) головною метою декларує створення конкурентоспроможної системи вищої технічної освіти в університеті, здатної інтегруватися у сучасний європейський освітній та науковий простір, готовий до постійних системних змін у змісті та організації підготовки фахівців з вищою освітою. Це дозволяє стверджувати, що мета ОП тісно інтегрована в стратегію ХНАДУ. Щоправда, у відомостях самооцінювання власне мета ОП не відображена, що створює певні незручності при співставленні її із місією та стратегією ЗВО.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

ЕГ підтверджує факт залучення всіх зацікавлених сторін для досягнення мети ОП та формулювання програмних результатів навчання. Позиції і потреби стейкхолдерів розглядалися та були враховані. Зокрема, в розрізі основних категорій стейкхолдерів ЗВО було виконано наступні дії. Здобувачі вищої освіти та випускники програми брали участь у обговоренні реалізації ОП. Свої рекомендації вони надавали через заповнення Google-форм (<https://fmab.khadi.kharkov.ua/kafedri/ekonomiki-i-pidprijemnictva/navchalna-robota/obgovorennja-opp/obgovorennja-op/>) та під час проходження анкетування (<https://www.khadi.kharkov.ua/education/viddil-akreditaciji-standartizaciji-ta-jakosti-navchannja/monitoring-jakosti-osviti/>). Приймаються і пропозиції органів студентського самоврядування. Так, у 2024 р. на засіданні кафедри економіки і підприємництва було підтримано пропозицію Студентської ради факультету управління та бізнесу щодо надання можливості здобувачам проходити переддипломну практику в бізнес-симуляції VIAL+. Роботодавці також брали безпосередню участь при розробці та оновленні ОП. Зокрема, за рекомендацією директора ТДВ «АТП №16363» Л. Кривенко було вдосконалено ОК «Стратегічне управління» шляхом доповнення матеріалами, що відображають особливості стратегічного управління на підприємствах транспортно-дорожнього комплексу (<https://cutt.ly/NeWrCnKW>). За рекомендацією директора АТ «ХАРКІВСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО АВТОБУСНИХ СТАНЦІЙ» Є. Горбаня в ОК «Іноземна мова» було додано вивчення транспортної термінології (<https://cutt.ly/reRiGDAj>). Академічна спільнота також мала можливості долучатися до обговорення проєкту ОП і надавала свої пропозиції. Так, отримано позитивні рецензії на ОП від зав. каф. економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом УкрДУЗТ, В.Диканя (<https://cutt.ly/V5kYPkE>) та зав. каф. управління та адміністрування ННІ «Каразінська школа бізнесу» ХНУ імені В.Н. Каразіна В.Третяк (<https://cutt.ly/OeE1xjC1>). За рекомендацією зав. каф. прикладних соціальних наук Сілезької Політехніки (Польща) О.Кужур (<https://cutt.ly/aebg3ZG7>) до опису ОП було додано, що 50% електронних курсів-ресурсів обов'язкових ОК. Були залучені до надання пропозицій та озвучення своїх професійних потреб і інші стейкхолдери. Так, у 2024 р. депутатами Черкаської обласної ради було відзначено унікальність і ефективність в системі соціальної адаптації та професійної орієнтації ветеранів АТО/ООС даної ОП та надані пропозиції подальшого її удосконалення (<https://cutt.ly/oebh2wPL>). Таким чином, ЕГ підтверджує, що залучення стейкхолдерів до формування та реалізації ОП мало реальний, а не формальний характер. Разом з тим, на думку ЕГ ОП лише виграла б, якби у проєктній групі були представлені не лише НПП, але і інші стейкхолдери.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

При розробці та реалізації даної ОП ЗВО бере до уваги тенденції розвитку науки та спеціальності, зокрема: управління в турбулентних умовах (ПРН2 - ЗО2, ПО6, ПО7, ПО8, ПО9); соціальна відповідальність і розвиток людського капіталу (ПРН3 - ЗО1, ПО2, ПО9), (ПРН4 - ЗО1, ЗО3, ПО2, ПО3, ПО5, ПО7, ПО8, ПО9); інноваційність (ПРН11 - ПО1, ПО7, ПО9). Враховуючи стратегічну важливість транспортної інфраструктури для забезпечення соціально-економічного розвитку, в ОП додано ПРН13 «Здійснювати підприємницьку діяльність в сфері транспортної інфраструктури (зокрема, автомобільного транспорту)», досягнення якого забезпечується ПО1, ПО2, ПО3, ПО4, ПО6, ПО7, ПО8, ПО9. Галуzeвий та регіональний контекст при формуванні та реалізації ОП проявляється в тому, що ХНАДУ є єдиним в Україні автомобільно-дорожнім університетом. В 2023 р. до ХНАДУ надійшов Лист Харківської обласної ради, в якому вона вказала, що ОП відповідає цілям Стратегії розвитку Харківської області на 2021-2027 рр. (<https://cutt.ly/hwUrhdR>). Іншим листом Управління транспорту Харківської ОВА підтвердило, що ринок праці Харківської області демонструє дефіцит кваліфікованих кадрів у ВЕД «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» та «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів», а ОП є єдиною в регіоні, якою передбачена підготовка фахівців з економіки, підприємництва та торгівлі у сфері автомобільного транспорту та дорожнього господарства (<https://cutt.ly/ywOdJuof>). Врахування досвіду аналогічних вітчизняних ОП було реалізовано на основі ОП ХНЕУ – в частині заміни ОК «Стратегічне управління підприємством» на ОК «Стратегічне управління», введення обов'язкового ОК «Венчурне підприємництво»; ННІ «Каразінська школа бізнесу» ХНУ – в частині вдосконалення переліку пропонованих тем для виконання кваліфікаційних робіт магістрів через доповнення темами з електронного бізнесу та Інтернет-торгівлі; ХНЕУ – в частині ініціювання введення до Каталогу вибіркових дисциплін 2024 р. ОК «Глобальна економіка». Щодо іноземних ОП, то на підставі вивчення досвіду реалізації магістерської ОП «Business Management and Marketing» VUZF Університету (Болгарія), було розроблено підручник «Ділові комунікації» для однойменної ОК ОП. У 2022/2023 н.р. за результатами проходження НПП міжнародного підвищення кваліфікації «Digital Teaching» на підставі вивчення досвіду Технічного університету Дрездена в організації е-навчання та реалізації магістерських ОП «Business Administration», «Public and International Economics», «Business Education and Management Training» були вдосконалені електронні курси-ресурси ПО1 «Венчурне підприємництво» (вдосконалено порядок розробки та презентації стартапу венчурного проєкту), ПО3 «Міжнародна торгівля» (введено до самостійної роботи елементи неформальної освіти – онлайн-курс «Курс на експорт»), ПО5 «Біржові операції» (введено до самостійної роботи елементи неформальної освіти – онлайн-курс-симулятор «Етика фахівця з фінансів та інвестицій»).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За результатом експертизи ЕГ зробила висновок, що в цілому є відповідність освітньої програми за критерієм 1. Цілі ОП є чіткими і відповідають місії та стратегії ЗВО. Визначення цілей відбувалося з врахуванням інтересів стейкхолдерів, про що свідчить постійний контакт з ними. ОП розвивається в руслі тенденцій розвитку

спеціальності, про що свідчить вивчення вітчизняних ОП за цією спеціальністю та зарубіжних ОП за подібними спеціальностями. Галуzeвий та регіональні аспекти достатньо виражені. ОП дозволяє досягти програмних результатів навчання, визначених стандартом, на що вказують запити роботодавців на випускників. Враховуючи наведені вище факти і докази, ЕГ вважає, що відповідність ОП за критерієм 1 відповідає рівню В. До позитивних практик даної освітньої програми слід віднести її унікальність, що ґрунтується на підготовці фахівців з транспортної інфраструктури, і як результат - зацікавленість роботодавців у випускниках, які б добре володіли особливостями економіки на транспорті. В свою чергу, це породжує постійний зв'язок закладу зі стейкхолдерами та надходження від них конкретних запитів щодо знань та умінь майбутніх фахівців з підприємництва та торгівлі. Унікальність ОП зумовлює і інтеграцію її в різноманітні регіональні програми та проекти, в частині економічної експертизи.

Недоліки

Недоліком можна вважати той факт, що при розробці ОП до проектної групи не були залучені інші стейкхолдери, окрім науково-педагогічних працівників. Також, при спілкуванні з випускниками, останні показали недостатнє залучення їх як сформованих фахівців до освітнього процесу.

Рекомендації

Рекомендується залучення різних стейкхолдерів до роботи над новою редакцією ОП. Рекомендується посилення роботи ЗВО в напрямі забезпечення зв'язку між здобувачами та випускниками.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг освітньої програми у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для спеціальності 076 "Підприємництво та торгівля" галузі 07 "Управління та адміністрування" за другим (магістерським) рівнем вищої освіти і становить 90 кредитів ЄКТС. Обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 076 "Підприємництво та торгівля" за другим (магістерським) рівнем вищої освіти становить 66 кредитів ЄКТС. Обсяг ОП, що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти становить 24 кредитів ЄКТС, або 26,7 % обсягу освітньої програми.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст ОП чітко визначений, ОК, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та дозволяють досягти цілей і ПРН, відповідаючи загальним та фаховим компетентностям. Загальні та спеціальні компетентності органічно поєднані в єдиний комплекс знань та умінь - 6 загальних компетентностей, 7 спеціальних компетентностей, 13 результатів навчання ОП є структурованою та збалансованою в контексті загального часу навчання за семестрами. Як видно зі структурно-логічної схеми ОК належним чином взаємопов'язані. Обов'язкові ОК, включені до ОП, призводять до досягнення програмних результатів навчання. Матриця ОК-РН дозволяє переконатися, що кожен ПРН реалістично охоплений змістом програми. Усі ПРН забезпечуються обов'язковими ОК. ПРН, які корелюють із загальними компетентностями, передбаченими Стандартом, досягаються повною мірою. Гуманітарна складова в ОП представлена ЗО1 «Іноземна мова» та ЗО2 «Методологія наукових досліджень». Досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів забезпечується такими ОК, як ПО2 «Менеджмент персоналу» - аналіз суспільних процесів на рівні підприємства, ПО3 «Міжнародна торгівля» - аналіз суспільних

процесів на міжнародному рівні, ПО8 «Переддипломна практика» - аналіз суспільних процесів на рівні підприємства.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Назва ОП корелює з назвою спеціальності, що вказує на те, що дана ОП не є міждисциплінарною. Виходячи із визначення предметної області навчання, вказаної в Стандарті даної спеціальності, зміст ОП відповідає їй в достатній мірі. Усі ОК, в тому числі і ті, що стосуються формування загальних компетентностей, мають належний зв'язок із визначеною спеціальністю. Вказані в ОП обов'язкові ОК дозволяють оволодіти знаннями для забезпечення організаційної, підприємницької та торговельної, управлінської, експертної та виробничої діяльності у сфері підприємництва та торгівлі. Використання спеціалізованих лабораторій та кабінетів, а також відповідного програмного забезпечення дозволяють здобувачам оволодіти інструментарієм методів і прийомів ведення підприємницької та торговельної діяльності. Вивчення силабусів показало, що ОП відповідає вимогам, які нині ставляться до фахівців з підприємництва та торгівлі. Таким чином, предметна область заявленої для ОП спеціальності забезпечується програмними результатами навчання та компетентностями, які відповідають Стандарту та передбачають їх реалізацію під час викладання дисциплін загальної та спеціальної (фахової) підготовки.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Вибіркові дисципліни в даній ОП становлять 24 кредити, що складає 26,7 %, а отже вимога Закону України «Про вищу освіту», яка встановлює їх обсяг не менше 25% кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП, витримується. Процедури, покликані забезпечити вибірковість ОК, в ЗВО є прозорими та зрозумілими. Здобувачі ВО не мають обмежень у формуванні індивідуальної траєкторії навчання. Усі вибіркові ОК є такими відповідно до можливостей вибору здобувача. ОК за вибором ЗВО серед них немає. В основі системи вибірковості лежить можливість індивідуального вибору кожного здобувача вищої освіти. Відповідно до внутрішнього стандарту ЗВО 92.1-01:2022 «Вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» (<https://cutt.ly/D9oIAIU>), мінімальна чисельність здобувачів для вивчення вибіркових освітніх компонент становить 10 осіб, проте дану норму не слід розглядати як обмеження, згідно Рекомендацій щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми (с. 17). Вибір ОК здійснюється у формі опитування в особистих кабінетах здобувачів на сайті ХНАДУ після авторизації. Разом з тим, варто зазначити, що хоч використання каталогів ВК (<https://www.khadi.kharkov.ua/education/katalog-vibirkovikh-disciplin/katalog-vibirkovikh-disciplin-dlja-np-2023-2024/magistr/>) є зручним, для їх пошуку, але формально зміст каталогів обмежує поле вибору для здобувачів лише тими ВК, що містяться в каталогах, тоді як порядок вибору, прийнятий в ЗВО, дозволяє обирати будь-яку ОК, що викладається в ЗВО. Також, на думку ЕГ, не досить обґрунтованим є скасування вибору здобувача, якщо кількість бажаних вивчати обрану дисципліну перевищує 20 осіб (пункт 6.8 СТВНЗ 92.1-01:2022). Інформування про процедуру вибору здійснюється деканатом та гарантом ОП. Зміст ВК здобувачі можуть отримати із силабусів, які розміщуються у відкритому доступі на сайті Каталогі вибіркових дисциплін. Формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується також через програми академічної мобільності; вільний вибір тем кваліфікаційних робіт та їх керівників; вибір баз практик; визнання результатів неформальної освіти. До позитивних практик слід віднести і можливість вибору вивчення дисциплін українською або англійською мовою. Цікавим є досвід навчатися у зручний для здобувача час завдяки обов'язковості запису всіх занять і їх зберіганню в електронних курсах-ресурсах на Навчальному сайті ХНАДУ протягом необмеженого періоду часу.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка в ХНАДУ регламентується положеннями СТВНЗ 52.1-03:2024 «Про організацію практики здобувачів вищої освіти Харківського національного автомобільно-дорожнього університету» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_52.1_praktika.pdf). При формуванні ОП передбачена необхідна кількість практично орієнтованих компонентів, що дозволяє здобувачам отримати потрібні практичні навички та фахові компетентності. ЗВО у співпраці із роботодавцями ретельно підходить до визначення змісту практики, її відповідності сучасним вимогам ринку праці. Навчальним планом ОП передбачено ПО8 «Переддипломна практика» загальним обсягом 6 кредитів на 2 курсі навчання протягом 4 тижнів. Практика проводиться в організаціях та підприємствах, які пропонуються ЗВО зі сформованої бази партнерів, яких нараховується біля 30 (<https://cutt.ly/S3lQoEm>). З метою моніторингу якості практичної підготовки здобувачів проводиться їх опитування (<https://cutt.ly/jeWtAo8y>), яке показує належний рівень практичної підготовки на ОП. Зустрічі з випускниками дозволили виявити випадки, коли студент після проходження практики залишався там працювати, що також позитивно характеризує рівень практичної підготовки здобувачів. Разом з тим, ЕГ має відмітити наступні моменти. Проведення переддипломної практики на основі використання бізнес-симуляції не дозволяє повноцінно підготувати матеріал для написання кваліфікаційної роботи, як це вказано у силабусі

переддипломної практики. На думку ЕГ, бізнес-симулятор є хорошим доповненням до практики на реальних підприємствах, але не альтернатива їй.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Освітня програма дозволяє випускникам ХНАДУ набути таких соціальних навичок, як робота в команді, комунікабельність, організованість, креативність, уміння вирішувати конфліктні ситуації тощо. Такі освітні компоненти як виконання програми практики та кваліфікаційної роботи дозволяють здобувачам опанувати навички соціальної комунікації з представниками влади та бізнесу, чітко формулювати завдання, що потребують вирішення. В процесі акредитаційної експертизи було виявлено, що соціальні навички формуються і участю здобувачів у різних академічних заходах - лекціях, круглих столах, вебінарах, семінарах, тренінгах, використанні симуляторів. З метою моніторингу якості набуття здобувачами соціальних навичок проводиться їх опитування (<https://cutt.ly/jeWtAo8y>), яке показує належний рівень даного виду підготовки на ОП.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Відповідно до Стандарту вищої освіти України для здобуття ОС «Магістр» загальна кількість кредитів становить 90 або 2700 годин. Річний обсяг навчального навантаження – 60 кредитів ЄКТС. Фактичне навантаження здобувачів розподілено рівномірно по 30 кредитів ЄКТС у кожному семестрі. Згідно до стандарту ЗВО СТВНЗ 7.1-03:2024 «Організація освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/new_pologennya/stvznz_7.1_03.pdf) встановлено загальні вимоги щодо співвіднесення обсягу ОК із фактичним навантаженням здобувачів. Частка аудиторних годин, відведених за ОК становить від 27 до 36 %. Аудиторне тижневе навантаження здобувачів визначається навчальним планом в межах 18 год. Навчальний день здобувача включає не більше 6 академічних годин аудиторної роботи. Відповідно існуючим вимогам загальна кількість навчальних дисциплін в навчальному плані ОП не перевищує 8 на семестр та 16 на навчальний рік. Обсяг дисциплін становить 3-4 кредити ECTS. Навчальні дисципліни вивчаються у 1- 2 семестрах; 3-й семестр відведений на проходження переддипломної практики та виконання кваліфікаційної роботи. Аналіз окремих освітніх компонентів показав рівномірний розподіл обсягу фактичного навантаження здобувачів. Аудиторні години рівномірно розподілені між лекційними та практичними заняттями. Зустріч зі здобувачами засвідчила, що їм вистачає часу на виконання самостійної роботи, а рівень навчального навантаження є достатній. Скарг щодо перевантаженості від здобувачів не надходило.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Підготовка здобувачів вищої освіти на даній ОП за дуальною формою не здійснюється. Щодо практикоорієнтованості, то в ЗВО має місце поєднання навчання з роботою за фахом, маючи право на навчання за індивідуальним графіком; проведення окремих занять на підприємствах, під час яких здобувачі мають можливість набути практичних навичок фахової діяльності; тісна співпраця з партнерами, які представляють сферу господарської практики. Багато викладачів є практиками і діляться своїм досвідом в межах аудиторних занять. Після опанування навчальних дисциплін здобувачі проходять переддипломну практику, під час якої в умовах практичної діяльності поглиблюють отримані компетентності. Має місце практика виконання кваліфікаційних робіт магістрів на замовлення підприємств, установ, організацій із подальшим впровадженням отриманих результатів у практичну діяльність замовників.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» визначає перелік із 17 цілей сталого розвитку та встановлює вимогу Кабінету Міністрів України у їх досягненні. В межах реалізації даної ОП забезпечується набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення наступних глобальних цілей сталого розвитку: 1) подолання бідності (ОК «Венчурне підприємництво»); 2) забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх (ОК «Іноземна мова»); 3) досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства (ОК «Міжнародна торгівля»); 4) забезпечення здорового способу життя (ОК «Управління якістю»); 5) сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому

економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх (ОК «Стратегічне управління»). Здійснюється набуття відповідних компетентностей і в межах окремих змістовних модулів ОК даної ОП. Підтвердженням виконання Указу Президента може бути і той факт, що у 2023 р. здобувачка Н. Костенко захистила кваліфікаційну роботу магістра на тему «Актуалізація бізнес-планування на засадах сталого розвитку» (<https://dspace.khadi.kharkov.ua/items/4074f7e1-ca5f-41a1-b047-2a3334ea73e2>).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Структура та зміст ОП відповідають вимогам критерію 2. Освітня програма сформована згідно положень ЗУ «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти за спеціальністю, має логічні взаємозв'язки та дозволяє досягти поставлених цілей і програмних результатів. Практична підготовка спирається на тісний взаємозв'язок з господарською практикою. Побудова індивідуальної освітньої траєкторії в межах ОП дозволяє сформувати висококонкурентного фахівця. Позитивними практиками ОП за критерієм 2 є оновлення ОП, відповідно до запитів роботодавців та пропозицій інших стейкхолдерів; ОП має чітку структуру, логічну та фаховоорієнтовану; формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача забезпечується використанням широкого набору методичних інструментів; проходження практики відбувається у майбутніх роботодавців нерідко з подальшим там працевлаштуванням.

Недоліки

Проведення переддипломної практики на основі використання бізнес-симуляції не дозволяє повноцінно підготувати матеріал для написання кваліфікаційної роботи, як це вказано у силабусі переддипломної практики. На думку ЕГ формально зміст каталогів вибіркових дисциплін обмежує поле вибору для здобувачів лише тими ВК, що містяться в каталогах, тоді як порядок вибору, прийнятий в ЗВО, дозволяє обирати будь-яку ОК, що викладається в ЗВО.

Рекомендації

Рекомендується використовувати бізнес-симулятори, як доповнення до переддипломної практики, а не альтернатива їй. Рекомендується в описі каталогу вибіркових дисциплін вказувати, що ці переліки є орієнтовними, і здобувачі можуть обирати усі освітні компоненти, що викладаються в ЗВО, в тому числі і ті, що не увійшли до каталогу.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Прийом на навчання за ОПП здійснюється відповідно до Правил прийому на навчання до ХНАДУ. Останні розробляються приймальною комісією відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти, які формуються та затверджуються наказом Міністерства освіти і науки України. Правила прийому на навчання до ХНАДУ у 2024 р. затверджені рішенням вченої ради ХНАДУ 19.04.2024 р. <https://cutt.ly/qeWlVWJn>, у яких прописано етапи вступної кампанії, порядок реєстрації заяв, конкурсний відбір, спеціальні умови вступу тощо. Після ознайомлення з опублікованими Правилами прийому на навчання до ХНАДУ, спілкування із здобувачами, ЕГ констатує, що вони є цілком прозорими та зрозумілими; дискримінаційних положень щодо вступу на навчання не виявлено. На сайті ХНАДУ у рубрикації «Абітурієнтам» <https://www.khadi.kharkov.ua/abiturients/> відображено контакти приймальної комісії, графік роботи, дати прийому документів, перелік необхідних для вступу документів. Також у рубрикації «Абітурієнтам»-«Магістр» <https://www.khadi.kharkov.ua/abiturients/vstup-2024/magistr/> представлено детальніше інформацію для вступників до магістратури, ілюстративно представлено етапи вступної кампанії. У ході спілкування з ЕГ гарант надала інформацію, що ХНАДУ для проведення профорієнтаційних заходів створив консультаційні центри у деяких містах України та Польщі, в рамках роботи яких надається інформація абітурієнтам. Також гарант надала інформацію, що у ХНАДУ проводяться Дні відкритих дверей з метою профорієнтації.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Вступ на навчання за ОПП передбачено на основі освітнього ступеня бакалавра, а також освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліста»/ «магістра». Правилами прийому на навчання до ХНАДУ для здобуття вищої освіти в 2024 році <https://cutt.ly/qeWlVWJn> передбачено зарахування при конкурсному відборі на навчання на основі балів, отриманих вступниками з єдиного вступного іспиту (ЄВІ) тесту загальної навчальної компетентності (ТЗНК) та тесту з іноземної мови) та єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ). Конкурсний бал вступника розраховується з використанням вагових коефіцієнтів: для балів, отриманих із ТЗНК ЄВІ – 0,2; для балів, отриманих з тесту з іноземної мови ЄВІ – 0,2; для балів, отриманих з ЄФВВ – 0,6. У передбачених законодавством випадках замість результатів ЄВІ (обох компонентів) використовуються результати співбесіди з іноземної мови <https://cutt.ly/HeWloXyC>, <https://cutt.ly/LeExwmvK>; замість результатів ЄФВВ – результати фахового іспиту <https://cutt.ly/MeWljmi>, <https://cutt.ly/SeEOmUtK>. За результатами спілкування із Гарантом та здобувачами з'ясовано, що на ОПП навчаються здобувачі на основі раніше здобутого освітнього рівня «бакалавр», а також є 2 здобувачі, які отримують другу вищу магістерську освіту, які були зараховані на дану ОПП згідно Правил вступу на навчання до ХНАДУ.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, на інших ОП, регулюється у положеннями, які доступні для усіх учасників освітнього процесу на сайті ХНАДУ у рубрикації «Публічна інформація» - «Внутрішня система забезпечення якості» <https://cutt.ly/P8IWqGz> : - «Організація освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» <https://cutt.ly/WeEf2KKs>, - «Порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету» <https://cutt.ly/93zxVn8>, - «Порядок перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці» <https://cutt.ly/43baDL9>. ЕГ фіксує, що у ХНАДУ випадків застосування правил визнання результатів навчання, отриманих на інших освітніх програмах, не було. У ході АЕ встановлено, що у ХНАДУ укладено договори про міжнародну співпрацю. Директор ННІ міжнародної освіти та співпраці, зав. кафедри надали інформацію, що у ХНАДУ створені можливості для академічної мобільності здобувачів; що у першому семестрі 2024-2025 н.р. заплановано проходження академічної мобільності двома здобувачами вищої освіти, які навчаються за даною ОПП. У ході зустрічі ЕГ з НППІ, останні повідомили, що доводять інформацію до відома здобувачів про наявні пропозиції академічної мобільності під час аудиторних занять та під час консультацій. Проте за результатами спілкування із здобувачами вищої освіти ЕГ фіксує необізнаність здобувачів у питаннях академічної мобільності. На уточнюючі питання здобувачі утримались від відповідей.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті у ХНАДУ, регламентуються положенням, розміщений у відкритому доступі на офіційному сайті ХНАДУ: «Публічна інформація» - «Внутрішня система забезпечення якості» <https://cutt.ly/P8IWqGz>. - «Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти» <https://cutt.ly/a8IEvOF>. На ОП випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, не було. У ході спілкування декан поінформувала, що процедура визнання є громісткою та потребує скликання комісії; заяв на визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не надходило. Проте, Положенням <https://cutt.ly/a8IEvOF> передбачено, що «у разі наявності в силі елементу освітнього компонента рекомендацій щодо можливості проходження визначеного онлайн-курсу чи іншого елементу неформальної освіти, додаткова валідація результатів неформального навчання не потрібна». Таку норму у ХНАДУ використовують. Зокрема, у рамках вивчення ОК (ПО2, ПО3, ПО5, ПО6, ПО7) передбачено проходження здобувачами вищої освіти симуляторів, онлайн-курсів на платформах «Дія.Освіта», «Prometheus», «EdEra», «Культура і креативність», «ВУМ». Здобувачі вищої освіти у ході зустрічі поінформували ЕГ, що знають про можливості проходження курсів на різних платформах; вони проходять курси на платформах, які рекомендовані викладачами в рамках дисциплін.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

З урахуванням наведених фактів та доказів по підкритеріях, різної вагомості окремих підкритеріїв, а також окремих аспектів, які потребують доопрацювання, зокрема, щодо пошуку програм академічної мобільності, реалізації прописаних можливостей визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, експертна група дійшла висновку, що освітня програма відповідає рівню «В» за 3-м критерієм. Аналіз фактів та доказів по підкритеріях дає підстави ЕГ стверджувати, що їх рівень здебільшого відповідає нормі. Інноваційні практики та унікальний досвід за 3-критерієм не виявлені.

Недоліки

1. Не поінформованість здобувачів вищої освіти про можливості академічної мобільності. 2. Ускладнена процедура зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Рекомендації

Рекомендовано організувати систему надання інформації здобувачам вищої освіти про створені у ХНАДУ, про програми академічної мобільності, про можливості визнання результатів, здобутих у т.ч у зарубіжних ЗВО. Рекомендовано переглянути процедуру зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на предмет зарахування таких результатів, безпосередньо викладачем (без засідання комісій). Адже такі засідання затягують процедури перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, додають завантаженості та бюрократичності процесам, які можуть пройти швидше та ефективніше шляхом спілкування викладача із здобувачем на предмет уточнення реально здобутих знань та еквівалентності годин, якщо останні не прописані у сертифікатах. Таке унормування спрощує процедури визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, не потребує проходження здобувачами вищої освіти громістких процедур для визнання (на пасивні заяв здобувачами, розглядів комісій тощо).

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» відповідає вимогам законодавства і здійснюється відповідно до чинної нормативно-правової бази України у сфері освіти і науки, зокрема на підставі ЗУ «Про освіту», ЗУ «Про вищу освіту», Постанови КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» та інших нормативних актів. На основі цих документів у ХНАДУ були розроблені внутрішні Стандарти закладу вищої освіти, доступні за посиланням: cutt.ly/P8IWqGz. Методи, засоби та технології навчання і викладання відповідають меті ОП та ПРН, орієнтовані на студентоцентризований підхід і принципи академічної свободи. Викладання проводиться у формі лекцій, практичних занять, самостійної роботи, виконання комплексних практичних індивідуальних завдань, виконання курсових робіт. На заняттях активно застосовуються презентаційні матеріали, відеоматеріали та інтерактивні методи, зокрема дискусії, мозкові штурми, симулятори («Рекрутер», «HR-спеціаліст», «Спеціаліст із партнерства» від Дія.Освіта), робота на платформі Miro. Заняття записуються та розміщуються у Навчальному сайті ХНАДУ, що забезпечує постійний доступ студентів до матеріалів. Для здобувачів зняті часові обмеження для відправлення на перевірку виконаних завдань. На зустрічі зі здобувачами Довгопол О. підтвердив таку можливість. Здобувачі мають можливість обирати вибіркові дисципліни з загально університетського пулу, пропонувати власні теми індивідуальних та магістерських робіт, що свідчить про гнучкість освітнього процесу та дотримання принципів академічної свободи. У здобувачів є можливість вибору мови викладання (англійською) деяких вибіркових дисциплін. Викладачі мають свободу вибору методів і засобів викладання, використовують різні освітні платформи (Zoom, Moodle, Microsoft Office), що забезпечує сучасність освітнього процесу. Політика стимулювання та мотивації студентів до індивідуальної активності чітко задекларована у силабусах НД. Вона передбачає участь у конкурсах наукових робіт, олімпіадах, наукових конференціях, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань підвищеної складності та курсах неформальної освіти з можливістю отримання додаткових балів (до 20). Однак, у силабусах чітко визначені конкретні курси та платформи, за які нараховуються бали, що може обмежувати академічну свободу студентів. Під час зустрічі здобувачі зазначили, що повністю задоволені формами і методами викладання, що також підтверджується результатами опитування студентів у 2023/2024 н.р., рівень задоволеності методами навчання склав 71,4–76,5%.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Під час аналізу ВСО та взаємодії з фокус-групами здобувачів і академічного персоналу, експертною групою встановлено, що всім учасникам освітнього процесу вчасно надається повна та зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, а також порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (ОК). В умовах воєнного стану освітній процес здійснюється в онлайн-дистанційному форматі на базі електронних курсів-ресурсів освітніх компонентів на Навчальному сайті ХНАДУ <https://dl2022.khadi-kh.com/>, які містять необхідні навчальні та методичні матеріали, в т.ч. силабуси навчальних дисциплін. Силабуси містять мету, завдання, програмні результати навчання, тематичний план, методи навчання, систему оцінювання, політику курсу та рекомендовану літературу. Всі необхідні відомості про дисципліни надаються здобувачам на першому занятті, що підтверджено під час зустрічей із науково-педагогічним персоналом та здобувачами. Вся необхідна інформація розташована у особистому кабінеті здобувача Навчального сайту ХНАДУ, її також можна отримати через інтерактивне спілкування з викладачем, куратором (наприклад, листування електронною поштою, додатково через месенджери Viber, Telegram тощо). Для вибіркового оцінювання ще до початку занять, завдяки доступу до Каталогу вибіркового оцінювання дисциплін, де представлені силабуси. Це забезпечує усвідомлений вибір дисциплін. Під час зустрічей із здобувачами та випускниками питань щодо оцінювання чи організації занять з боку викладачів випускової кафедри не було виявлено.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

На кафедрі економіки і підприємництва забезпечується високий рівень інтеграції навчального процесу та науково-дослідної діяльності, що підтверджується активною участю студентів у наукових ініціативах. Учасники фокус-груп відзначили, що кафедра стабільно посідає перші місця в загальноуніверситетському рейтингу з наукової роботи протягом кількох років поспіль (<https://cutt.ly/i7croiq>). За результатами фокус-груп учасники освітнього процесу відзначили тісний зв'язок між навчанням і науковою діяльністю в рамках освітньої програми. Основними формами такого поєднання є публікація результатів наукових досліджень у фахових виданнях категорії «Б», зарубіжних наукометричних виданнях, збірниках наукових праць, а також участь у міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях. Студенти також здобувають призові місця в наукових конкурсах різного рівня. Зокрема, Петрик А. здобула перемогу на I Олімпійських іграх з науки, освіти, технологій та мистецтва (м. Дубай), диплом II ступеня на Всеукраїнському конкурсі наукових робіт з «Менеджменту освіти» (2023/2024 н.р., м. Глухів), диплом III ступеня на Міжнародному конкурсі «Public and Corporate Management» (м. Київ) і диплом II ступеня на конкурсі «Молодий новатор» (м. Харків, 2024 р.). Турченко Д. отримав диплом III ступеня на конкурсі «Black Sea Science» (м. Одеса), Некрасова А. — диплом III ступеня на конкурсі «Управлінські, соціальні та поведінкові науки у реалізації сталого розвитку» (м. Івано-Франківськ). Миронов С. здобув сертифікат II ступеня на Міжнародному конкурсі наукових робіт. У силабусах дисциплін передбачені заохочувальні заходи для залучення студентів до науково-дослідної діяльності: участь у конкурсах, олімпіадах, конференціях, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань. На ОК «Управління проєктами» передбачено індивідуальне завдання у формі курсової роботи. Експертна група відзначає, що можливість вибору баз для практики, тем індивідуальних і кваліфікаційних робіт забезпечує врахування наукових інтересів здобувачів під час навчання. На кафедрі створено сприятливі умови для дослідницької діяльності: видаються збірники наукових праць «Проблеми і перспективи розвитку підприємництва» та студентський збірник «Економічні перспективи», проводяться міжнародні наукові конференції, де здобувачі публікують свої наукові результати. Також діє студентський науковий гурток «Пріоритетні напрямки і перспективи управління розвитком підприємництва в Україні».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Викладачі кафедри систематично оновлюють зміст ОК, інтегруючи сучасні наукові досягнення та практичні знання. Тематичні плани та зміст навчальних дисциплін вдосконалюються на основі власних досліджень, участі у програмах академічної мобільності, міжнародних стажуваннях та співпраці з роботодавцями, здобувачами. Це забезпечує актуальність освітніх компонентів та їх відповідність освітній програмі. Зокрема, після проходження міжнародного підвищення кваліфікації «Digital Teaching» у Технічному університеті Дрездена (2022 р.) були вдосконалені електронні курси на базі досвіду університету у сфері е-навчання. Викладачі Кирчата І. (дисципліна «Управління проєктами»), Деділова Т. («Стратегічне управління»), Нестеренко В. («Біржові операції»), Кудрявцев В. («Міжнародна торгівля»), Дмитрієв І. («Менеджмент персоналу»), Непран А. («Венчурне підприємництво») оновили свої дисципліни. Також, у дисципліні «Венчурне підприємництво» (Непран А.) удосконалено практичне завдання «Технологія створення стартапів» на основі матеріалів монографії «Стартапи: створення та масштабування» (Хаустов М.М., 2023 р.). У дисципліні «Менеджмент персоналу» (Дмитрієв І., Шевченко І.) оновлено деякі теми після участі в міжнародній програмі підвищення кваліфікації, яка проходила у рамках міжнародного освітнього проєкту «Схід-Захід» (Дубай – Нью-Йорк – Рим – Бургас – Єрусалим – Пекін, 2024 р.).

Крім того, у дисципліні «Стратегічне управління» (Деділова Т.) було розроблено нову тему «Соціальний вимір стратегічного розвитку підприємств транспортно-дорожнього комплексу України», розроблену за рекомендацією потенційних роботодавців. Введено елементи case study, розроблені у партнерстві з Всеукраїнською кейс-спільнотою CASERS, удосконалено практичне роботу та завдання для самостійної роботи за участі проф. Кужур О. президента Сілезького центру бізнес-етики та сталого розвитку (Польща). У дисципліні «Управління проєктами» (Кирчата І.) удосконалено теми та доповнено матеріали дисципліни на основі навчання у МШПМ «Create Creative Entrepreneurs» в Університеті Бедфордшира (Великобританія), Міжнародного підвищення кваліфікації «Основи грантової діяльності та фандрейзингу» у Науково-дослідному інституті Люблінського науково-технологічного парку (Польща). Таким чином, регулярне оновлення освітніх компонентів забезпечується не тільки завдяки науковим дослідженням викладачів, а й активному впровадженню сучасних міжнародних практик, що дозволяє зберігати актуальність програм і готувати студентів до викликів сучасного ринку праці.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Навчально-науковий інститут міжнародної освіти і співпраці координує міжнародну діяльність Університету у всіх напрямках. Інтеграція освітньої програми у світовий простір здійснюється через укладання угод про співпрацю з різними закладами, такими як Казахський автомобільно-дорожній інститут ім. Л.Б. Гончарова (Казахстан), VUZF Університет (Болгарія), Університет управління безпекою в Кошице (Словаччина), Мінгячевірський державний університет (Азербайджан) та Сілезька Політехніка (Польща). Викладачі кафедри активно беруть участь у міжнародних грантах та проєктах. Наприклад, Шевченко І., Дмитрієва О. та Левченко Я. протягом 2022-2024 років отримали гранти від Міжнародного історико-біографічного інституту, що свідчить про їхню участь у міжнародній співпраці. Викладачі, залучені до реалізації ОП, регулярно проходять міжнародні стажування та беруть участь у конференціях. До викладання дисципліни «Стратегічне управління» запрошено завідувача кафедри прикладних соціальних наук Сілезької Політехніки, д-ра габ., проф. О. Кужур. Під час зустрічей ЕГ стало відомо, що викладачі Шевченко І. та Дмитрієва О. проводять лекції англійською мовою в рамках двосторонньої співпраці в Сілезькій Політехніці. Університет уклав угоду з Академією економіки Д.А. Ценова (Болгарія) для реалізації міжнародної академічної мобільності в рамках програми Erasmus, яка відкриває можливості як для викладачів, так і для студентів. Проте, незважаючи на сприятливі умови, тільки один студент — Потапенко С. — пройшов міжнародне підвищення кваліфікації в онлайн-форматі у 2021 році, що вказує на обмежене залучення студентів до міжнародних програм. Результати зустрічей з ними свідчать про низький рівень обізнаності щодо можливостей міжнародної академічної мобільності, що потребує подальшої роботи з метою підвищення їхньої активності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Дистанційне навчання за освітньою програмою організовано з використанням сучасних технологій. Лекції та практичні заняття записуються та розміщуються на сторінках відповідних дисциплін на Навчальному сайті ХНАДУ (СУН Moodle), що забезпечує цілодобовий доступ здобувачів до навчальних матеріалів протягом усього семестру. Варто відзначити активну участь викладачів і студентів у науковій діяльності, зокрема публікацію наукових статей і тез, а також участь у конкурсах наукових робіт різних рівнів. На кафедрі створено необхідну інфраструктуру для підтримки публікаційної діяльності як студентів, так і викладачів. Окрім того, викладачі активно підвищують свою кваліфікацію шляхом участі в міжнародних стажуваннях і програмах академічної мобільності, впроваджуючи у навчальний процес найкращі міжнародні освітні практики. Значущою є також їхня участь у міжнародних грантах та проєктах.

Недоліки

У силабусах НД чітко визначені конкретні курси та платформи для нарахування додаткових балів, що обмежує здобувачів у виборі інших освітніх можливостей. Недостатній рівень обізнаності студентів щодо можливостей участі в програмах міжнародної академічної мобільності, що призводить до низької участі студентів у таких програмах.

Рекомендації

Переглянути підхід до нарахування додаткових балів у силабусах, зокрема надати можливість здобувачам самостійно обирати курси та платформи неформальної освіти. Запровадити інформаційні кампанії щодо міжнародних можливостей університету, стимулювати студентів до участі у стажуваннях, програмах академічної мобільності через систематичне проведення зустрічей зі здобувачами.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ХНАДУ регламентуються Положенням «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» <https://cutt.ly/PwJvCUro>. Комплексна система оцінювання поєднує шкалу оцінювання ЄКТС, національну шкалу та 100-бальну шкалу. У Положенні описано критерії оцінювання результатів навчання. У силабусах і робочих програмах освітніх компонентів представлена повна інформація щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти – поточних (на лекційних заняттях, практичних і/або семінарських заняттях) і підсумкових (залік, екзамен, захист звіту з практики, захист курсової роботи, захист кваліфікаційної роботи). Після ознайомлення із прописаними формами контрольних заходів, спілкування із НПП та здобувачами ЕГ фіксує, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання знань здобувачів дозволяють у межах усіх навчальних дисциплін ОПП встановити досягнення програмних результатів навчання здобувачами. Оцінювання здобувачів вищої освіти у межах освітніх компонентів ОП проводиться науково-педагогічними працівниками під час поточного та підсумкового контролю. У ході акредитаційної експертизи НПП поінформували ЕГ, що інформацію про форми та критерії оцінювання доносять до здобувачів вищої освіти на першому занятті. Також здобувачі можуть самостійно ознайомитися з інформацією про форми контрольних заходів та критерії оцінювання, що представлені в ОП і навчальному плані у Каталогі освітніх програм <https://cutt.ly/gwXsbkT6>, силабусах і робочих програмах освітніх компонентів, які розміщені на сайті ХНАДУ та у відповідних електронних курсах-ресурсах на Навчальному сайті ХНАДУ, які доступні здобувачам вищої освіти за логіном та паролем. Здобувачі повідомили, що з формами контрольних заходів, критеріями оцінювання знань, системою нарахування балів ознайомлені; але на уточнюючі запитання про шкалу оцінювання знань не змогли надати точної відповіді. У ХНАДУ проводяться анкетування здобувачів, у т.ч. щодо визначення рівня об'єктивності оцінювання контрольних заходів. Аналізуючи результати анкетування здобувачів вищої освіти ЕГ фіксує, що більшість опитаних ознайомлені з процедурою оцінювання знань з дисциплін, розуміють процедуру проведення контрольних заходів та критерії оцінювання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Форма атестації здобувачів вищої освіти ОПП відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, який був затверджений та введений у дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 05.07.2024 р. № 962. Атестація здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня ОПП здійснюється у формі захисту кваліфікаційної роботи, що урегульовано в Положенні «Кваліфікаційна робота здобувачів вищої освіти Харківського національного автомобільно-дорожнього університету» <https://cutt.ly/KeTdJjGU> Усі кваліфікаційні роботи здобувачів в обов'язковому порядку проходять перевірку на наявність академічного плагіату та розміщуються у репозитарії кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти Цифрового архіву ХНАДУ <https://cutt.ly/5er4vjS6>. За наданнями на запит довідками на плагіат ЕГ фіксує, що відсоток схожості кваліфікаційних робіт складає від 9,8% до 17,3%. Випускова кафедра враховує у дипломному проектуванні кращі практики ЗВО-партнерів, зокрема ННІ «Каразінська школа бізнесу» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна <https://cutt.ly/uetg5u1Z> (протокол № 9 від 15.12.2022 р. <https://cutt.ly/oeRP6lU2>), <https://cutt.ly/NethjNrZ> (протокол № 9 від 04.01.2024 р. <https://cutt.ly/GeRAqyJ1>). Зокрема, на уточнююче запитання ЕГ, авторами відомостей самооцінювання прокоментовано, що враховано пропозицію щодо висвітлення кваліфікаційних робіт на теми Інтернет торгівлі, електронної комерції, що знайшло відображення в методичних вказівках до кваліфікаційної роботи. ЕГ фіксує відмічені кваліфікаційні роботи на всеукраїнському рівні (04.06.2020 р. дипломом І ступеня Всеукраїнського конкурсу дипломних робіт зі спеціальності «Підприємництво, торгівля і біржова діяльність» було відзначено кваліфікаційну роботу магістра на тему «Теоретико-методичні та концептуальні засади розвитку підприємництва в Україні», науковий керівник: д.е.н, доц. Шевченко І.Ю.) <https://cutt.ly/1etg2rtl>.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів),

визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів здобувачів вищої освіти у ХНАДУ регламентуються положеннями: - «Організація освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» <https://cutt.ly/WeEf2KKs>, - «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» <https://cutt.ly/PwJvCUro>, - «Кваліфікаційна робота здобувачів вищої освіти Харківського національного автомобільно-дорожнього університету» <https://cutt.ly/KeTdJjGU> ЕГ констатує, що нормативні документи оприлюднені на сайті ХНАДУ, форма їх представлення на сайті в зведеній рубрикації «Публічна інформація» (головна сторінка) - «Внутрішня система забезпечення якості» <https://cutt.ly/P8IWqGz> За результатами спілкування із НПП ЕГ фіксує, правил, прописаних у Положеннях та процедур проведення контрольних заходів, описаних у відомостях СО, учасники освітнього процесу дотримуються. НПП повідомили, що дотримуються правил проведення контрольних заходів, які прописані у Положеннях ХНАДУ. НПП доносять правила до здобувачів. Здобувачі вищої освіти повідомили, що поінформовані про процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Здобувачі повідомили, що оскаржень результатів не було, але такі процедури для них є зрозумілими. Також здобувачі знають про «опцію» скриньки довіри у ХНАДУ. У ході спілкування декан факультету та НПП, представники студентського самоврядування надали інформацію, що конфліктних ситуацій та оскарження результатів навчання не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політику і процедури дотримання академічної доброчесності ЗВО прописано в документах: Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу <https://cutt.ly/o7vHQ2v>, Положення про групу сприяння академічній доброчесності <https://cutt.ly/X7vHFw2>, Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу <https://cutt.ly/j7vH4sk>, Положення про морально-етичну комісію <https://cutt.ly/Y7vJiYf>, Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат <https://cutt.ly/FwJnyBKz>. ЕГ за результатами вивчення ВСО та на основі спілкування з фокус групами фіксує, що політика і процедури академічної доброчесності у ХНАДУ виражаються: у встановлених нормах та прописаних правилах щодо доброчесності; у системі інформування, популяризації академічної доброчесності (НПП, гарант, деканат інформують здобувачів про нормативні основи академічної доброчесності; здійснюється організаційно-просвітницька робота гаранта, НПП, працівників деканату серед здобувачів щодо неприпустимості списування, фальсифікації і фабрикації; у використанні технічних інструментів, організаційних підходів щодо недопущення академічної недоброчесності (здійснюється перевірка кваліфікаційних робіт, вибірково курсових робіт на виявлення текстових збігів/запозичень. У 2018-2023 рр. технологічним рішенням для перевірки слугував сервіс Unicheck. У 2024 р. було укладено договір на використання програмного комплексу StrikePlagiarism <https://cutt.ly/seET6jka>. Перевірка кваліфікаційних робіт здійснюється на основі внутрішньої бази документів ЗВО (синхронізованої з репозитарієм кваліфікаційних робіт та електронним архівом Наукової бібліотеки ХНАДУ) та відкритих інтернет-ресурсів; у консультативній підтримці та встановленні відповідальності за недотримання доброчесності. В ЗВО є Група сприяння академічній доброчесності <https://cutt.ly/q7vpCut>, що разом із Відділом інтелектуальної власності <https://cutt.ly/v7vayVL>, Відділом акредитації, стандартизації та якості навчання <https://cutt.ly/Q7vaF9o>, Науковою бібліотекою <https://cutt.ly/O7B4Vb8>, НТСАДМВ <https://cutt.ly/y7va9Vu> популяризують академічну доброчесність: щорічно проводиться Тиждень академічної доброчесності <https://cutt.ly/x7vslm>, <https://cutt.ly/AeRSvSko>; НПП та здобувачі проходять підвищення кваліфікації з академічної доброчесності <https://cutt.ly/U7vsRDF>, що аналізується на засіданнях кафедри <https://cutt.ly/U7vsRDF>. НПП у ході спілкування повідомили, що усіх процедур дотримуються, випадків академічної недоброчесності за результатами перевірки кваліфікаційних робіт не було виявлено. ЕГ констатує, що НПП і здобувачі долучалися до багатьох проєктів з розвитку культури академічної доброчесності. Здобувачі підтвердили, що поінформовані про політику дотримання академічної доброчесності. ЕГ фіксує, що комплекс дій щодо доброчесності є системними, адже відбуваються у різних формах, у т.ч. превентивних заходах щодо її популяризації.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП має значний рівень узгодженості із характеристиками за підкритеріями критерія 5. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є зрозумілими для здобувачів вищої освіти; вони дозволяють встановити результати навчання; визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, їх послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми, високий рівень популяризації академічної доброчесності. Тому експертна група дійшла висновку, що ОПП відповідає рівню «В» за 5-м критерієм з рекомендаціями. Аналіз фактів та доказів по підкритеріях дає підстави ЕГ стверджувати, що їх рівень у ХНАДУ відповідає нормі. Інноваційні практики та унікальний досвід за 5-критерієм не виявлені.

Недоліки

Здобувачі вищої освіти не повністю розуміють шкалу оцінювання знань.

Рекомендації

Рекомендовано: вдосконалити систему інформування здобувачів вищої освіти про розуміння шкали оцінювання знань.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Підготовка здобувачів за обов'язковими компонентами здійснюється 14 викладачами, зокрема 5 докторами наук та 9 кандидатами наук (PhD). Інформація про їх вищу освіту та наукові досягнення, наведена у відомостях СО та на офіційному сайті кафедри економіки і підприємництва (<https://fmab.khadi.kharkov.ua/kafedri/ekonomiki-i-pidprijemnictva/sklad-kafedri/>), підтверджує відповідність професійної кваліфікації викладачів змісту освітніх компонентів та предметної області ОП, а також спеціальності 076. Відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів підтверджується також оцінкою їх досягнень згідно з п.38 Ліцензійних умов. Дані, представлені у відомостях СО, а також інформація, отримана під час зустрічей, свідчать про те, що науково-педагогічний персонал, відповідальний за викладання освітніх компонентів, регулярно вдосконалює свою професійну кваліфікацію шляхом стажування, підвищення кваліфікації, участі в семінарах і тренінгах. Зокрема, лектори Кудрявцев В., Бабайлов В., Богатов О., Деділова Т., Кирчата І., Криворучко О. проходили курс «Основи педагогіки та психології вищої школи» на базі Центру освітніх послуг ХНАДУ. Викладачі також підвищують свою кваліфікацію в інших українських ЗВО у Харкові, Полтаві, Одесі, Сумах, Києві. Також 80% викладачів підвищили кваліфікацію за кордоном (в Італії, США, ОАЕ, Німеччині, Великобританії, Латвії, Польщі, Болгарії, Чехії, Румунії). Викладачі беруть участь у міжнародних програмах мобільності, відповідно до професійних потреб. Зокрема, в період 2022-2024 років викладачі Кирчата І.М., Деділова Т., Нестеренко В., Кудрявцев В., Непран А. взяли участь у міжнародному курсі підвищення кваліфікації «Digital Teaching» у Технічному університеті Дрездена (Німеччина). Публікаційна активність викладачів, задіяних у реалізації ОП, свідчить про відповідність предметній сфері освітніх компонентів. Однак, публікації в журналах, індексованих у наукометричних базах Scopus та Web of Science, не є достатніми. Деякі викладачі за вказаний період не мають таких публікацій. На зустрічах з керівництвом закладу, декан факультету управління та бізнесу Шевченко І. підкреслила, що кафедра економіки та підприємництва займає провідні позиції в загальному рейтингу університету. НПП є переможцями численних престижних конкурсів, таких як «Вчений року», «Чемпіонати світу з науки», «Молодий вчений року», на якому викладачі кафедри протягом кількох років займають перші місця. У рамках даної ОП задіяні з експерти галузевих експертних рад НАЗЯВО. Експертна група дійшла висновку, що освітній процес підготовки здобувачів ОП забезпечується досвідченими фахівцями, а їх кваліфікація сприяє досягненню визначених програмою цілей та результатів навчання.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Конкурсний відбір НПП у ХНАДУ здійснюється згідно з документом 34.5-03:2024 «Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ХНАДУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (<https://cutt.ly/leRhnk8G>). Основними принципами відбору є відкритість, прозорість, законність, рівність прав претендентів, колегіальність прийняття рішень, об'єктивність, незалежність та неупередженість. Рішення щодо кандидатур ухвалюються вченими радами університету, факультетів, зборів трудових колективів та конкурсними комісіями. Конкурс на заміщення вакантних посад НПП оголошується наказом ректора, а інформація про його проведення, умови та терміни публікується на офіційному веб-сайті університету (<https://www.khadi.kharkov.ua/details/article/ogolosheno-konkurs-na-zamishchennja-vakantnikh-posad>). Будь-які зміни умов або скасування конкурсу також відображаються в наказах ректора і оперативно оновлюються в оголошеннях. Претендентами можуть бути особи з науковими ступенями, вченими званнями або магістерським рівнем відповідної

спеціальності, що відповідають вимогам законодавства України («Про освіту», «Про вищу освіту»), Ліцензійним умовам та професійним стандартам. Кандидати також повинні вільно володіти державною мовою та мати необхідні навички роботи з інформаційними технологіями, включаючи дистанційне навчання (LMS Moodle). Після подання заяви, погодженої з відповідними посадовими особами університету, кандидати проходять випробування, зокрема, пробні заняття. Кафедра на основі результатів розгляду документів та проведених занять ухвалює рішення, яке затверджується таємним голосуванням. Кандидатури, що пройшли перший етап, подаються на розгляд конкурсних комісій факультетів або університету. Вчені ради університету та факультетів ухвалюють остаточні рішення також шляхом таємного голосування. Після успішного проходження конкурсного відбору з НПП укладається трудовий договір (контракт) на термін від 1 до 5 років. Під час відео-зустрічей, представники кадрової служби підтвердили, що ключовим критерієм під час формування кадрового складу є відповідність ліцензійним вимогам. Не було виявлено жодних порушень процедур відбору або нарікань від учасників конкурсу. Експертна група дійшла висновку, що в університеті процедури конкурсного добору викладачів є прозорими, недискримінаційними та забезпечують необхідний рівень професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Залучення роботодавців, професіоналів-практиків та галузевих експертів до освітнього процесу в межах ОП здійснюється через механізм зовнішнього сумісництва та гостьових лекцій. При цьому механізм зовнішнього сумісництва є основним напрямом. На даній ОП залучено трьох зовнішніх сумісників: професора Сілезької Політехніки (SUT, Польща) Кужур О., головного консультанта секретаріату Комітету з питань освіти, науки та інновацій ВР України Левченко Я. (гарант ОП до 2024 року), а також фахівця відділу по роботі з партнерами БО «Благодійний фонд «Самарітенз Перс Україна» Лапонога Д. Крім того, чинний гарант ОП Кирчата І. працює як грантрайтер і проєктний менеджер у БО «Благодійний фонд «Майбутнє будемо разом». Декан факультету управління та бізнесу Шевченко І. під час зустрічі підкреслила, що зовнішнє сумісництво дозволяє систематично залучати фахівців-практиків до освітнього процесу, надаючи можливість інтеграції практичного досвіду у навчання. На її думку, неформальна співпраця, яка не оформлена офіційно, має епізодичний характер, і саме офіційне залучення фахівців сприяє їхньому постійному залученню. За другим напрямом у травні 2024 року відбулися гостьові лекції засновниці компанії PLeSeS Літвінової О. <https://cutt.ly/Zet4oghF>. У рамках відео-зустрічей з роботодавцями було підтверджено, що вони співпрацюють ЗВО: проводять консультації з деканом та завідувачем кафедри, їхні рекомендації та поради враховуються. Роботодавці на зустрічі зазначили, що беруть участь у зустрічах зі студентами, організовують відео-екскурсії підприємствами. Наприклад, у 2020 році керівник відділу продажів ТОВ «Дельта Альянс Плюс» Кіпоренко О. провів ознайомчу зустріч зі здобувачами, під час якої презентував діяльність своєї компанії та запросив студентів на роботу. Роботодавці також роблять внески в оновлення ОП. Наприклад, за пропозицією директора ТДВ «Харківське автотранспортне підприємство №16363» Л. Кривенка було вдосконалено навчально-методичні матеріали до курсу «Стратегічне управління» шляхом додавання інформації, що відображає особливості управління підприємствами транспортно-дорожнього комплексу. Крім цього, роботодавці надають студентам місця для проходження практики та беруть участь у захисті звітів з практики. Підтвердженням активної співпраці є наявність листів підтримки ОП від керівників таких підприємств, як АТ «Харківське підприємство автобусних станцій», ТОВ «Автопром», ТДВ «АТП №16363», а також офіційного представника ТМ PLeSeS. Експертна група дійшла висновку, що заклад активно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Але під час роботи у фокус-групах залучення роботодавців і практиків, провідних фахівців у галузі саме до аудиторних занять отримало фрагментарне підтвердження.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Стимулювання професійного розвитку викладачів у закладі вищої освіти здійснюється як у матеріальній, так і нематеріальній формах. Матеріальне стимулювання праці та преміювання викладачів регламентується Колективним договором (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Tender/Admin_diyalnist/document.pdf). Зокрема, економічні заходи спрямовані на підвищення якості освітнього процесу в університеті закріплені в Положенні про встановлення надбавок і доплат співробітникам ХНАДУ (Додаток 2 до КД від 30.08.2021). Види надбавок, що можуть бути призначені співробітникам ХНАДУ, включають: надбавки за високі досягнення у праці; виконання особливо важливої роботи; за складність і напруженість у роботі; за почесні та спортивні звання; за знання та використання в роботі іноземних мов; за особливі умови праці; за вислугу років; за стаж наукової роботи; інші надбавки стимулюючого характеру для педагогічних працівників. Основним критерієм для виплати винагороди є сумлінна праця та зразкове виконання службових обов'язків відповідно до посадових інструкцій, кваліфікаційних вимог і наказів ректора (Положення про матеріальне стимулювання співробітників, Додаток 3 до КД). До нематеріальних форм заохочення належать система промоції та відзначення досягнень науково-педагогічного персоналу. В університеті запроваджено Почесні знаки «За видатні заслуги перед колективом університету», «Почесний професор ХНАДУ», «Почесний викладач ХНАДУ». Також в навчальних корпусах і на офіційному сайті університету оформлені «Дошки пошани» (<https://cutt.ly/o7S9LXI>). На базі Центру освітніх послуг постійно реалізується безкоштовна програма підвищення кваліфікації «Основи педагогіки та психології вищої школи». Крім того, для викладачів доступні безкоштовні курси з вивчення іноземних мов. Для стимулювання міжнародної академічної мобільності університет компенсує витрати викладачів, пов'язані з закордонними стажуваннями. Під час зустрічей з академічним персоналом було підтверджено, що викладачі регулярно отримують

премії та нагороди за свої досягнення, що сприяє розвитку викладацької майстерності та підвищенню якості освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

До реалізації ОП залучено висококваліфікованих фахівців (5 докторів наук, 9 кандидатів наук), які на високому рівні спроможні забезпечити освітні компоненти, до яких вони залучені. Викладачі постійно підвищують свою професійну майстерність, проходять курси підвищення кваліфікації, беруть участь у програмах академічної мобільності, публікують результати своїх досліджень. 80% викладачів пройшли стажування за кордоном. Активне залучення професіоналів-практиків через зовнішнє сумісництво є сильним аспектом ОП. Слід також відмітити розвинену систему матеріального та нематеріального заохочення викладачів (безкоштовні курси на базі ЗВО, компенсація витрат, пов'язаних з закордонними стажуваннями).

Недоліки

Недостатня публікаційна активність викладачів задіяних до викладання на ОП у виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science (у деяких викладачів такі публікації відсутні за останні 5 років); Під час роботи у фокус-групах залучення роботодавців і практиків, провідних фахівців у галузі саме до аудиторних занять отримало фрагментарне підтвердження.

Рекомендації

Підвищити публікаційну активність викладачів у виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science. Доцільно розширити коло підприємців, експертів та практиків, які б залучалися на одноразовій (фрагментарній) основі для зустрічей зі здобувачами з метою обміну успішним досвідом. Це дозволить розширити мережу контактів здобувачів, що, на думку ЕГ, значно підвищить ефективність їх професійної підготовки.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Фінансування університету здійснюється на основі формули розподілу державного бюджету на вищу освіту серед закладів вищої освіти. Як зазначила головний бухгалтер Скрипник Т. університету у цьому році вдалося залучити додаткові кошти за підвищення рейтингових показників закладу, частина яких була спрямована на преміювання НПП. Інші кошти були використані для покращення матеріально-технічної бази та закупівлю програмного забезпечення, що було підтверджено під час зустрічі з адміністрацією університету. Перший проректор ХНАДУ, Батракова А., повідомила, що минулого року для здобувачів освітньої програми було придбано новий комп'ютерний клас із 12 робочими місцями, а також було виділено фінанси для закупівлі необхідного програмного забезпечення. Аудиторії оснащені мультимедійним обладнанням, є комп'ютерні класи з сучасними комп'ютерами. Освітній процес у дистанційному форматі здійснюється на базі Навчального сайту ХНАДУ (платформа Moodle) (<https://dl2022.khadi-kh.com>), де для всіх ОК розроблені електронні курси-ресурси, наповнені необхідними навчально-методичними матеріалами. Ці ресурси, доповнені записами лекцій та практичних занять, зберігаються протягом необмеженого часу. Університет використовує лише ліцензійне або безкоштовне програмне забезпечення. Також у закладі функціонує Наукова бібліотека, яка забезпечує доступ до навчальних ресурсів через абонементні відділи, читальні зали та в дистанційному режимі. Бібліотека надає безкоштовний доступ до баз даних, в тому числі Scopus та Web of Science. За результатами огляду матеріально-технічної бази університету, аналізу наданих відеоматеріалів (зокрема, про укриття, їдальню, Центр первинної медико-санітарної допомоги), ознайомлення з матеріалами ВСО та інформацією, розміщеною на офіційному веб-сайті ХНАДУ (<https://cutt.ly/m7NWP6L>, <https://cutt.ly/nwH5fnDw>, <https://library.khadi.kharkov.ua>), а також на основі зустрічей зі здобувачами освіти та науково-педагогічними

працівниками, експертна група ЕГ дійшла висновку про достатній рівень фінансового, матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення освітньої програми, що сприяє досягненню її цілей і ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

ЕГ під час акредитаційної експертизи підтвердила, що ХНАДУ забезпечує безкоштовний доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми. Доступ до аудиторій, комп'ютерних залів, обладнання, а також до інших інфраструктурних та інформаційних ресурсів є вільним і безоплатним. Викладачі та здобувачі користуються Навчальним сайтом ХНАДУ (<https://dl2022.khadi-kh.com/>) та Цифровим архівом ХНАДУ (<https://cutt.ly/deRSXwLc>) за допомогою індивідуальних логінів та паролів. Вони також мають вільний доступ до бібліотечних фондів і електронного репозитарію університетської бібліотеки, а також до міжнародних наукових баз даних, таких як Scopus і Web of Science. За результатами зустрічей зі здобувачами освіти, науково-педагогічними працівниками (НПП), адміністративним персоналом та представниками допоміжних підрозділів, а також на основі інформації, розміщеної на офіційному веб-сайті ХНАДУ, ЕГ підтвердила наявність безкоштовного та безперешкодного доступу до всіх зазначених ресурсів.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Під час огляду матеріально-технічної бази ХНАДУ експертною групою було підтверджено, що освітнє середовище університету є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, а також відповідає їхнім потребам та інтересам. В університеті впроваджено комплекс заходів для забезпечення безпеки. Доступ сторонніх осіб на територію закладу обмежений: діє пропускна система через турнікети з електронними перепустками, працює охорона, а також встановлені камери відеоспостереження. Приміщення університету відповідають санітарно-технічним нормам, вимогам безпеки життєдіяльності, охорони праці та пожежної безпеки. На поверхах розташовані протипожежні стелі, плани евакуації та облаштовані укриття. Під час огляду матеріально-технічної бази було надано відеоматеріали двох укриттів (у головному корпусі та корпусі факультету управління і бізнесу), які відповідають чинним рекомендаціям. В університеті функціонує система оповіщення про небезпеку, зокрема сигнал «Повітряна тривога». Студентські гуртожитки ХНАДУ обладнані всім необхідним для комфортного проживання та навчання. У читальному залі облаштовані робочі місця з комп'ютерами, забезпечені доступом до Wi-Fi. Також мають умови для відпочинку та занять спортом. Кімнати розраховані на проживання 2-3 осіб, що сприяє комфортному перебуванню студентів (<https://cutt.ly/q7NYrIQ>). На момент проведення акредитації Центр первинної медико-санітарної допомоги не працював. За інформацією гаранта ОП, здобувачі та співробітники університету за консультацією до лікарів з приводу здоров'я можуть звернутися в Харківську міську лікарню №20. Там вони отримують усі необхідні медичні послуги. Згідно з результатами опитування здобувачів вищої освіти у 2023/2024 навчальному році (<https://cutt.ly/oeEnpanA>), 100% респондентів зазначили, що освітнє середовище ХНАДУ є безпечним для життя та здоров'я. Експертна група дійшла висновку, що освітнє середовище університету є безпечним, а заходи, які вживаються для підтримання цієї безпеки, є достатніми та ефективними.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Університет забезпечує всебічну освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, переважно у дистанційному форматі (60% здобувачів перебувають поза межами м. Харкова). Здобувачі мають доступ до необхідних ресурсів через сайт університету, де розміщені контактні дані, а також можуть зв'язуватися з науково-педагогічними працівниками та адміністрацією через електронну пошту і месенджери (Viber, Telegram). У разі потреби студенти можуть звертатися особисто до відповідних підрозділів, оскільки адміністрація університету працює у оф-лайн режимі. Як зазначила декан факультету Шевченко І. на початку навчального року проводяться організаційні зустрічі з деканатом, де здобувачів інформують про структуру університету, розташування відділів та контактні дані. Під час цих зустрічей демонструються важливі онлайн-ресурси, зокрема сайт, розділ зі стандартами ЗВО, вкладка «студенту», а також інформація про студентську раду, медичну і психологічну допомогу. Здобувачі комунікують з деканатом у тому числі через кураторів за допомогою месенджерів. Крім того, здобувачі можуть звертатися до деканату факультету управління та бізнесу через контактні дані на сайті факультету та використовувати Google-форму «Здайте питання» для отримання оперативної допомоги. На початку навчального року також проводиться зустріч з органами студентського самоврядування. У ВСО зазначено, що студентська рада, наукове товариство та профспілкова організація залучають студентів до різноманітних заходів, що сприяють соціальному розвитку. Однак важливо зазначити, що зазначені активності датовані 2019-2021 рр. Інформація щодо залучення здобувачів до різноманітних заходів, проведення конкурсів і свят не отримали підтвердження на зустрічі. Голова студентської ради Кириченко А.

та заступник Курило І. повідомили, що тільки нещодавно приступили до обов'язків і планують організувати «офлайн лекції/заходи у безпечному просторі» для здобувачів. Згідно з інформацією наданою у ВСО уповноважений з антикорупційної діяльності інформує здобувачів про механізми фіксації та реагування на можливі порушення за допомогою фізичних та онлайн «Скриньок довіри», що забезпечують анонімність звернень. Юридичний відділ надає безкоштовні консультації для вирішення правових питань. Соціальна інфраструктура університету включає Центр первинної медико-санітарної допомоги, який надає психологічну допомогу, а також спортивний клуб. Проректор з науково-педагогічної роботи Михалевич М. підкреслив, що здобувачі активно користуються можливістю отримання психологічної допомоги, у тому числі в онлайн-форматі. Таким чином, університет створює сприятливі умови для забезпечення фізичного та ментального здоров'я здобувачів, гарантує їх активну участь у навчальному процесі та соціальному житті, що підтверджується заходами і послугами, доступними для студентів.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В ХНАДУ реалізація прав на освіту осіб з особливими освітніми потребами регулюється через такі документи, як Статут університету (<https://cutt.ly/owJmSQOr>), «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення» (<https://cutt.ly/i7LW2io>), СТБНЗ 93.1-02:2023 «Навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» (<https://cutt.ly/vwJmjR9Q>) та Порядок переведення на навчання за індивідуальним графіком і надання академічної відпустки здобувачам вищої освіти на період воєнного стану (<https://cutt.ly/F9ovLe8>). На офіційному сайті університету (<https://www.khadi.kharkov.ua/informaciina-vidkritist/administrativna-dijalnist/umovi-dostupnosti-zakladu-osviti-dlja-navchannja-osib-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami/>) розміщено інформацію про стан забезпечення доступності приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в будівлі ХНАДУ, зокрема в корпусі, де реалізується освітня програма. Згідно з наданими документами, університет забезпечує доступність приміщень, включаючи безперешкодний доступ до будівлі, навчальних аудиторій та інших елементів інфраструктури відповідно до встановлених норм. Під час огляду матеріально-технічної бази ХНАДУ було підтверджено наявність умов для навчання осіб з особливими потребами, зокрема: пандуси, двері з широким проходом, обладнаний санвузол, інформаційні таблиці з шрифтом Брайля, а також кнопки виклику допомоги. На офіційному сайті ХНАДУ (<https://www.khadi.kharkov.ua/>) доступна функція «Версія для людей з вадами зору», а на навчальному сайті (<https://dl2022.khadi-kh.com/>) передбачена панель налаштувань «Доступність». За період реалізації ОП серед здобувачів вищої освіти осіб з особливими освітніми потребами не було, при цьому, університет достатньою мірою створив належні умови для комфортного навчання.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Політика та процедури, що регулюють вирішення конфліктних ситуацій у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті, задокументовані в таких нормативних актах: СТБНЗ 67.0-01:2019 «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету» <https://cutt.ly/j7vN4sk>, СТБНЗ 67.0-01:2019 «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету» <https://cutt.ly/o7vNQ2v>, СТБНЗ 67.0-01:2019 «Положення про морально-етичну комісію Харківського національного автомобільно-дорожнього університету» <https://cutt.ly/Y7vJiYf>, СТБНЗ 89.5-01:2021 «Про запобігання і протидію булінгу (цькуванню) в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» <https://cutt.ly/d7ZFXuu>, Антикорупційною програмою Харківського національного автомобільно-дорожнього університету <https://cutt.ly/H7ZPldl>, СТБНЗ 98.0-01:2022 «Порядок розгляду звернень здобувачів вищої освіти та вирішення конфліктних ситуацій у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» <https://cutt.ly/K7ZPrAA>, СТБНЗ-71.5-01:2019 «Порядок провадження за зверненнями учасників освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» <https://cutt.ly/J7ZDzPS>. Всі зазначені документи доступні на офіційному сайті університету. На зустрічах з гарантами освітніх програм, керівництвом, здобувачами, науково-педагогічними працівниками, випускниками, представниками студентського самоврядування та адміністративним персоналом було з'ясовано, що в разі виникнення конфліктних ситуацій студенти можуть скористатися «скринькою довіри», звернутися до куратора, завідувача кафедри чи інших уповноважених осіб. Фізичні «скриньки довіри» розміщені на першому поверсі всіх навчальних корпусів університету, а онлайн-скринька доступна на сторінці «Антикорупційні заходи» Посилання. Ознайомлення здобувачів вищої освіти з наведеними документами та інформацією про їх розміщення на сайті університету здійснюють деканати, Група сприяння академічній доброчесності, Студентська рада та куратори академічних груп. Контроль за навчальним процесом і оперативне реагування на можливі факти корупційних порушень і зловживань, а також надання інформаційної та методичної підтримки здобувачам, викладачам та іншим категоріям осіб, забезпечує Уповноважений з антикорупційної діяльності. Під час аналізу та зустрічей не виявлено жодних конфліктних ситуацій у рамках реалізації освітньої програми.

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Закуплено новий комп'ютерний клас та програмне забезпечення. В університеті є сучасне мультимедійне обладнання, доступ до онлайн-платформи Moodle з електронними курсами, а також ліцензійне програмне забезпечення. Забезпечується вільний доступ до інфраструктури, комп'ютерних залів, бібліотеки з базами даних Scopus і Web of Science. Створено безпечне освітнє середовище з обмеженим доступом сторонніх осіб, протипожежними заходами та укриттями. Університет створює доступні умови для студентів з особливими освітніми потребами, включно з пандусами, інформаційними таблицями зі шрифтом Брайля. На офіційному сайті доступна функція «Версія для людей з вадами зору», а на навчальному сайті передбачена панель налаштувань «Доступність».

Недоліки

Фактичне проведення заходів з виховної роботи Студентської ради факультету управління та бізнесу не набуло широкого підтвердження на зустрічі із Органами студентського самоврядування.

Рекомендації

Запровадити систему моніторингу та оцінки ефективності заходів ОСС для постійного вдосконалення студентської активності й виховної роботи.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень B

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ЕГ встановлено, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються такими документами локального нормотворення: СТБНЗ 63.1-01:2018 «Внутрішня система забезпечення якості» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_63_1-01_vszya.pdf), СТБНЗ 81.1-01:2021 «Розробка, затвердження, моніторинг і перегляд освітніх програм» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_81_1-01.pdf), СТБНЗ-82.1-02:2022 «Проектні групи з розроблення і запровадження освітніх програм та групи забезпечення освітнього процесу» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/user_upload/stvnz_82.1-02_2022.pdf), СТБНЗ 97.1-01:2023 «Положення про гаранта освітньо-професійної / освітньо-наукової програми у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/user_upload/stvnz_97.1-01.pdf). Це є загальноприйнятою практикою, як було зазначено представником відділу акредитації, стандартизації та якості навчання під час проведення фокус-групи. Крім того, гарант також представила інформацію про послідовність оновлення навчальних програм протягом останніх років. Перегляд ОП здійснювався починаючи з 2020 року щорічно. Востаннє ОП була оновлена у 2024 р. у зв'язку із внесенням змін до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ЕГ встановила системність проведення анкетувань здобувачів, які здійснюються шляхом опитування відповідно до внутрішнього стандарту ЗВО СТБНЗ-86.1-01:2021 «Організація і проведення опитувань стейкхолдерів» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_86_1-01.pdf). Опитування здобувачів є анонімним і здійснюється в особистих кабінетах на Навчальному сайті ХНАДУ після авторизації через індивідуальний логін і пароль. Оброблення результатів опитування здійснює відділ акредитації, стандартизації та якості навчання, після чого доводить отримані результати до відповідних кафедр. На засіданнях кафедри ці результати аналізуються та приймаються відповідні рішення. Крім того здобувачі входять до складу органів управління та самоврядування факультету, на засіданнях яких вони можуть надати пропозиції стосовно забезпечення якості освіти та змісту ОП. Також здобувачі можуть надати пропозиції через Google форму, розміщену

в Каталозі освітніх програм (<https://www.khadi.kharkov.ua/education/katalog-osvitnikh-program/>). Так, у 2024 р. враховано рекомендації голови Студентської ради факультету управління та бізнесу А. Проніна щодо надання можливості здобувачам вищої освіти проходити переддипломну практику в бізнес-симуляції ViAL+ (<https://cutt.ly/ZebgBQYY>). Разом з тим, ЕГ рекомендується до складання анкет залучати здобувачів, що дозволить розширити коло питань, які є важливим для здобувачів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

У процесі акредитації знайшла підтвердження практика залучення роботодавців до процесу удосконалення ОП, що проявляється через заповнення відповідної Google форми (<https://fmab.khadi.kharkov.ua/kafedri/ekonomiki-i-pidprijemnictva/navchalna-robota/obgovorennja-opp/obgovorennja-op/>) та під час проходження спеціального анкетування (<https://www.khadi.kharkov.ua/education/viddil-akreditacii-standartizacii-ta-jakosti-navchannja/monitoring-jakosti-osviti/>). Рекомендації роботодавців розглядаються на засіданнях кафедри шляхом публічного обговорення. ЕГ встановлено, що кафедра взаємодіє та безпосередньо співпрацює з широким колом роботодавців у якості партнерів, що підвищує якість ОП. Під час зустрічі з фокус-групою роботодавці підтвердили зацікавленість у випускниках даної ОП і підтвердили свою готовність і в подальшому розвивати набуття здобувачами практичних навичок шляхом залучення їх до проходження практики у своїх підприємствах. ЕГ отримала підтвердження врахованих пропозицій від стейкхолдерів. Зокрема, у 2020 р. за рекомендацією представника ТМ PleseS ФОП Літвінової О.М. (<https://cutt.ly/lenOXncd>) до ОП було введено обов'язковий ОК «Управління якістю». У 2021 р. за рекомендацією директора ТОВ «АВТОПРОМ» Ю.Кирчатого (<https://cutt.ly/Yer78lUy>) до ОП було введено обов'язковий ОК «Ділові комунікації». У 2024 р. за рекомендацією директора АТ «Харківське підприємство автобусних станцій» Є. Горбаня в ОК «Іноземна мова» було додано вивчення транспортної термінології (<https://cutt.ly/reRiGDAj>). Таким чином, роботодавці беруть участь в перегляді та удосконаленні ОП. Разом з тим рекомендується включення роботодавців до групи розробки ОП, що наблизить її до потреб господарської практики ще на етапі проектування.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

ЕГ встановлено, що в університеті створено відділ організації сприяння працевлаштуванню студентів (<https://cutt.ly/R7DcprG>), серед завдань якого є організація зустрічей випускників, надання даних і сприяння обмінові інформацією про працевлаштування студентів-випускників, інформування про успіхи і досягнення випускників. На сайті відділу розміщена Анкета випускника ХНАДУ (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSsexS-ZIGKo4s4aY2vpHJmEli-Dhir26ID_OyieNAIKsvYHr6YA/viewform). Кафедра також підтримує зв'язки з випускниками, запрошуючи їх на зустрічі зі здобувачами. Випускники, які долучилися до онлайн-зустрічі також підтвердили підтримку зв'язків випускників даної ОП із кафедрою. Також в ЗВО створено Асоціацію випускників-підприємців ХНАДУ (<https://www.khadi.kharkov.ua/graduates/asociacija-vipusknikiv/>) та сторінку у Вікіпедії «Випускники Харківського національного автомобільно-дорожнього університету» (<https://cutt.ly/77DDSNi>). Щороку в ЗВО проводився День випускника ХНАДУ (<https://cdl.khadi.kharkov.ua/den-vipusknika/>), який відвідувало понад 400 випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Відповідно до відомостей самооцінювання та за результатами роботи з фокус-групами ЕГ підтверджено, що за останні роки були зібрані пропозиції щодо удосконалення ОП від різних стейкхолдерів та деякі з них впроваджені після ретельного розгляду та обговорення. ЕГ констатує, що позитивною практикою в напрямку вчасного реагування на недоліки в ОП чи освітній діяльності є різного роду анкетування та зустрічі із представниками заінтересованих сторін. Під час онлайн-зустрічі представник відділу акредитації, стандартизації та якості навчання підтвердила систематичний моніторинг якості освіти та освітнього процесу. Також процедури щодо забезпечення якості реалізації, контролю та моніторингу внутрішніх показників освітньої діяльності за ОП проходять і на рівні кафедри – у вигляді аналізу діяльності НПП, заслуховування та обговорення пропозицій стейкхолдерів, результатів анкетування. Так, на підставі результатів опитування випускників у 2021 р. на засіданні кафедри було прийнято рішення про можливість вибору здобувачами не лише ОК, але і мови їх викладання – української або англійської (<https://cutt.ly/h9Vfqyt>). У 2022 році у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні стала зрозумілою важливість знань і навичок здобувачів в частині поведінки у надзвичайних ситуаціях. Тому рішенням Вченої ради ХНАДУ до переліку обов'язкових освітніх компонентів всіх магістерських ОП було введено ОК «Цивільний захист». У зв'язку з побажаннями випускників ОП, при проходженні ними щорічних опитувань, у 2023 р. на засіданні випускової кафедри було прийнято рішення про введення до ОП обов'язкового ОК «Іноземна мова» (<https://cutt.ly/teb8I4yC>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

В процесі акредитації підтверджено, що політика ЗВО вдосконалюється відповідно до результатів попередніх акредитаційних експертиз, ліцензійних умов і акредитаційних вимог провадження освітньої діяльності, рекомендацій стейкхолдерів. Попередня акредитаційна експертиза даної ОП була проведена у 2018 р. Експертами було прийнято рішення про рекомендацію ОП акредитувати на період 5 років. При цьому було надано низку зауважень та рекомендацій (<https://cutt.ly/t5ltxKH>). 1) Придбано для реалізації ОП 12 сучасних комп'ютерів. 2) Здійснено 100% забезпечення навчально-методичними матеріалами (у т.ч. записами всіх лекцій і практичних занять) електронних курсів на сайті ХНАДУ. 3) Надано можливості здобувачам вищої освіти за обирати мову навчання – українську або англійську. 4) Залучено на умовах зовнішнього суміщення до освітнього процесу на ОП зарубіжного лектора. 5) Створення безкоштовних курсів вивчення іноземних мов для здобувачів вищої освіти. 6) Укладено кафедрою економіки і підприємництва протягом 2020-2024 рр. понад 30 договорів про співробітництво з підприємствами. Таким чином, ЕГ прийшла до висновку, що ХНАДУ враховує зауваження та пропозиції, які були висловлені під час попередніх акредитацій.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ЕГ зафіксовано, що в ХНАДУ підтримується корпоративна культура якості, що є підґрунтям до ефективного впровадження процедур внутрішньої системи управління якістю освіти учасниками академічної спільноти на конкретній ОП. Заклад вищої освіти впровадив у діяльність дієву систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що регламентується положеннями внутрішніх стандартів ЗВО, відповідно до яких усі учасники академічної спільноти залучені до процедури внутрішнього забезпечення якості ОП. Зокрема, НПП здійснюють її періодичний перегляд і удосконалення, формують методичне забезпечення ОК, проходять підвищення кваліфікації і стажування, проводять наукову роботу із залученням здобувачів, беруть участь у вебінарах, майстер-класах, круглих столах, є асоційованими членами профільних організацій та об'єднань. Двічі на рік проводяться опитування здобувачів вищої освіти щодо задоволеності якістю викладання; раз на рік – опитування здобувачів щодо задоволеності освітнім середовищем та матеріальними ресурсами, опитування НПП, опитування випускників, опитування роботодавців. В ЗВО створено «Школу якості ХНАДУ», де регулярно проводяться інформаційні семінари для гарантів освітніх програм, НПП і здобувачів вищої освіти. В закладі працюють Морально-етична комісія НПП та співробітників, Морально-етична комісія отримувачів освітніх послуг, Група сприяння академічній доброчесності, Уповноважений з антикорупційної діяльності, Комісія з розгляду випадків боулінгу. На кафедрах відповідальними особами здійснюється перевірка робіт учасників освітньо-наукового процесу на наявність академічного плагіату. Таким чином, ЕГ констатує, що у ХНАДУ сформована культура якості вищої освіти, яка сприяє розвитку ОП та освітньої діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

В ХНАДУ унормовано та контролюється чітке дотримання прозорих процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, до яких залучаються здобувачі вищої освіти, роботодавці, випускники, представники академічної спільноти. Відпрацьовані методи і підходи до організації взаємодії із зовнішніми стейкхолдерами є результативними та дозволяють досягати цілей та програмних результатів ОП. ЕГ дійшла висновку, що ОП та освітня діяльність за програмою загалом відповідають рівню В за критерієм 8.

Недоліки

Відсутність роботодавців у проектній групі з розробки ОП. Слабке залучення стейкхолдерів до формування анкет.

Рекомендації

Залучати роботодавців до роботи у проектній групі з розробки ОП. Залучати стейкхолдерів до формування переліку питань для опитувань.

Рівень відповідності Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На офіційному сайті ХНАДУ розміщено нормативні документи, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу: - Статут ХНАДУ <https://cutt.ly/owJmSQOr>, - Правила внутрішнього розпорядку для працівників ХНАДУ <https://cutt.ly/27Fu8g5>, - Колективний договір між ректором і профспілковим комітетом первинної профспілкової організації ХНАДУ на 2021-2025 роки <https://cutt.ly/P7Fiboy>, - Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ <https://cutt.ly/j7vH4sk>. - Організація освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» <https://cutt.ly/WeEf2KKs> та ін.. документи, представлені у відкритому доступі на офіційному сайті ХНАДУ у розділі «Інформаційна відкритість» <https://cutt.ly/07FlGWG>. Взаємні права та обов'язки університету та науково-педагогічних працівників, університету та здобувачів вищої освіти зазначаються у контрактах, угодах. Прозорість та публічність освітньої діяльності і доступність інформації реалізується також через соціальні мережі; месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp). ЕГ фіксує, що нормативні документи, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу у ХНАДУ є доступними; вони розміщені у відкритому доступі на сайті ХНАДУ у розділі «Інформаційна відкритість» <https://cutt.ly/07FlGWG>, під час реалізації ОПП їх послідовно дотримуються.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ЕГ фіксує, що проєкт ОПП оприлюднено на сайті ХНАДУ в Каталозі освітніх програм у розділі «076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (076 Підприємництво та торгівля)» (вкладка «Магістр») <https://cutt.ly/AeEYumHL> згідно вимог. Також проєкт ОП розміщено на сторінці кафедри економіки і підприємництва у розділі «Навчальна робота», «Обговорення освітніх програм» <https://cutt.ly/c7Fb7oz> Таблицю результатів обговорення проєкту ОП <https://cutt.ly/HeEYoGDo> розміщено у рубрикації Каталогу освітніх програм (вкладка «Магістр») <https://cutt.ly/AeEYumHL>

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Інформація про ОП представлена у вкладці «Магістр» розділу «076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (076 Підприємництво та торгівля)» Каталогу освітніх програм на офіційному сайті ХНАДУ <https://cutt.ly/AeEYumHL>. ЕГ, після ознайомлення з оприлюдненою про ОПП інформацією, констатує достовірність відображеної про ОПП інформації; її обсяги є достатніми для інформування зацікавлених сторін.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Прозорість та публічність у ХНАДУ забезпечується. Проєкт ОПП, а також таблиця обговорення проєкту ОПП оприлюднено. Інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти), яка реалізується, також оприлюднено в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін. В контексті просування цифрових технологій, забезпечення зручності інформування учасників освітнього процесу рекомендовано використовувати сучасні нетекстові засоби: дорожні карти, QR-коди і т.п. ЕГ дійшла висновку, що Критерій 9 відповідає рівню «В». Аналіз фактів та доказів по підкритеріях дає підстави ЕГ стверджувати, що їх рівень відповідає нормі. Інноваційні практики та унікальний досвід за 9-критерієм не виявлені.

Недоліки

Рівень цифровізації у висвітленні публічної інформації обмежується лише текстовими засобами, що на сьогоднішній день уповільнює отримання такої інформації.

Рекомендації

В контексті сучасних цифрових технологій варто активізувати інформування здобувачів та інших учасників освітнього процесу через сучасні нетекстові засоби: дорожні карти, QR-коди і т.п.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямку досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувавати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

В період проведення акредитаційної експертизи експертній групі було надано доступ до всіх необхідних матеріалів та затребуваної інформації. Усі запити на фокус-групи ЗВО погодив, відхилень від програми візиту не було. За результатами експертизи було зроблено висновок, що за даною ОП в ХНАДУ відбувається реальний освітній процес.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B

Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	ID 59785.pdf	7HmqAC7q2Ibc9bcqOT8bbXS5L7WNWAKc1k+4elM MnVY=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Охріменко Ігор Віталійович

Члени експертної групи

Голомб Вікторія Володимирівна

Диха Валерій Валерійович